

5. 3. 2003

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Rehabilitace parlamentu

Chci se tu zamyslet nad průběhem této volby a odmítnout některé příliš zjednodušené odsudky této parlamentní procedury, s nimiž jsme se mohli setkat po dvou neúspěšných volbách. Ukázalo se posléze, že různá mediální a jiná tvrzení o tom, že volba nástupce Václava Havla je fraškou, nedůstojným kupčením, trapnou komedií apod. byla přehnaná a nepotvrdila se. Členové parlamentu si uvědomili svou ústavní odpovědnost a nového prezidenta republiky zvolili.

Vyslovil jsem před časem na stránkách Práva naději, že ČR nepůjde slovenskou cestou a že parlament dokáže zvolit novou hlavu státu. Po dvou neúspěšných pokusech jsem se začal obávat, že se tak nestane, ale ve třetím kole třetí volby přece jen potřebná většina členů parlamentu byla s to se dohodnout na novém prezidentu republiky. Stal se jím Václav Klaus, a to těsnou většinou jednoho hlasu.

Chci se tu zamyslet nad průběhem této volby a odmítnout některé příliš zjednodušené odsudky této parlamentní procedury, s nimiž jsme se mohli setkat po dvou neúspěšných volbách.

Ukázalo se posléze, že různá mediální a jiná tvrzení o tom, že volba nástupce Václava Havla je fraškou, nedůstojným kupčením, trapnou komedií apod. byla přehnaná a nepotvrdila se. Členové parlamentu si uvědomili svou ústavní odpovědnost a nového prezidenta republiky zvolili. Tím se přece jen rehabilitovali v očích veřejnosti, pokud je ochotna respektovat složitosti fungování parlamentní demokracie.

To, co třetí volbě předcházelo, svědčí stále ještě o nedostatečné zralosti naší parlamentní demokracie a jejích představitelů. Prokázalo zejména neprofesionalitu vedení ČSSD, především jejího předsedy. Samotný průběh třetí volby však měl potřebnou úroveň. Kandidáti prokázali, že jsou osobnostmi, které mají kvality pro tuto funkci. Jejich vystoupení se vyznačovala důstojností odpovídající vážnosti jednání. Václav Klaus měl oproti Janu Sokolovi výhodu, že vystupoval již potřetí, takže mohl vhodně navázat na své předchozí projevy a mohl si dovolit jisté odlehčení tónu. Parlamentní způsob volby včetně předchozích jednání zajišťuje této proceduře poměrně racionální a transparentní charakter, kdy lze srovnávat schopnosti, kompetenci navržených kandidátů. Tak se i stalo. Předseda KSČM měl možnost šířeji vysvětlit stanovisko své strany v situaci, kdy proti sobě stáli dva pravicoví představitelé a odůvodnit, proč její zástupci nemohou hlasovat pro kandidáta vládní koalice. Jakkoli se může výsledek hlasování jevit zvláštní, je po tomto odůvodnění pochopitelný.

Kdyby byla přímá volba občany, měli by to členové a sympatizanti nejen KSČM, ale i ČSSD mnohem těžší. Protože v jejich uvažování by měly větší váhu různé rozporné pocity, dalo by se očekávat, že by v případě druhé volby, kdy by se měli rozhodnout mezi dvěma pravicovými kandidáty, jako nyní mezi Klausem a Sokolem, vůbec k volbám nešli. Poukazují na tento moment, který se výrazně ukázal v průběhu této parlamentní volby, protože si jej mnozí z propagátorů přímé volby nepřipouštějí.

Hlasování o kandidátech na úřad prezidenta republiky je věc jiného řádu než hlasování o nějakých programových prioritách (různých zákonných předlohách). Každý kandidát řadou svých osobních rysů programová hlediska přesahuje, proto je opravdu věcí osobního rozhodnutí každého člena a senátora, pro koho bude hlasovat, a to především na základě svého svědomí. Není pochyb o tom, že postup vedoucích činitelů soc. dem. ke kandidatuře Miloše Zemana vážně oslabil vnitřní soudržnost soc. dem. poslaneckého klubu. Nejeví se mi proto správné, když se hlasování některých poslanců ČSSD, kteří se zřejmě vyslovili pro Václava Klause, označuje za jejich pomstu Vladimíru Špidlovi, který prosadil Sokola jako koaličního kandidáta a v druhé volbě se přičinil o Zemanovo nezvolení. V kritickém vztahu různých poslanců soc. dem. k Vladimíru Špidlovi převažují racionální momenty, nesouhlas s jeho názory a postoji nad emociální zaujatostí. Negativní pocity jistě nelze vyloučit, ale jsou až druhotné. Tito soc. dem. poslanci (případně i z dalších stran koalice) se na základě racionální

úvahy a srovnání odpovědně rozhodli pro Václava Klause.

To, co se v politice děje, má proměnlivou hodnotu. Lze to vždy také posuzovat z různých stránek. V tomto ohledu i ve zvolení prezidenta republiky parlamentem lze shledávat jisté přednosti. Vláda i parlament se budou moci věnovat řešení jiných důležitých úkolů, jež jsou pro každodenní život občanů závažnější než do jisté míry symbolická problematika volby hlavy státu, která je až dosud neúměrně zatěžovala.

Parlamentní strany budou mít také více času na důkladnější jednání o širší změně ústavy včetně zavedení přímé volby prezidenta republiky a dohody o ústavních důsledcích s tím spojených. Za pět let pak i volba prezidenta republiky bude mít, aspoň doufám, normálnější charakter, než bylo toto parlamentní rozhodování o nástupci Václava Havla.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Fotbalové agenti vs. FIFA ve světle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie](#)
- [Lichevní smlouva ve světle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 6. 2025, sp. zn. 28 Cdo 2378/2024](#)